

V I Lenin

Bönder och arbetare

I nr 88 av Allryska bondedeputerades sovjets *Izvestija* för den 19 augusti (1 sept.) publicerades en utomordentligt intressant artikel, som måste tjäna som ett av de grundläggande dokumenten för envar partipropagandist och agitator, som har att göra med bönderna, för envar klassmedveten arbetare, som beger sig ut till landsbygden eller kommer i beröring med den.

Denna artikel är ”Mönsterinstruktion, sammanställd på basen av de 242 instruktioner (fullmakter från väljarna), som framlades på bondedeputerades 1:a allryska kongress i Petrograd 1917 av deputerade från landsorten”.

Det skulle vara ytterst önskvärt, att bondedeputerades sovjet publicerade så utförliga uppgifter som möjligt om alla dessa instruktioner (ifall det är absolut omöjligt att låta trycka alla fullständigt, vilket naturligtvis vore det bästa). Särskilt nödvändigt vore exempelvis en fullständig förteckning över guvernementen, häradena och socknarna med uppgift om hur många instruktioner som medförts från varje ort, tidpunkten då instruktionerna sammanställts eller inlämnats, med en analys av åtminstone huvudkraven, så att man skall kunna se, huruvida någon skillnad ifråga om de olika punkterna gör sig gällande mellan områdena. Exempelvis områden med enskilda gårdar och med samfärd jordegendom, områden med storrysk och med andra nationaliteter, centrala områden och gränsområden, områden som ej känner till livegenskapen o. s. v. – skiljer de sig från varandra i sin ställning till upphävandet av privatägenderätten till all *bondejord*, till periodiska omdelningar av jorden, till förbud mot lönarbete, till beslagtagande av godsherrarnas inventarier och boskap o. s. v., o. s. v.? Det vetenskapliga studiet av det ovanligt värdefulla materialet beträffande dessa bondeinstruktioner är icke möjligt utan sådana utförliga uppgifter. Och vi marxister måste med all kraft sträva efter en vetenskaplig undersökning av de fakta, som ligger till grund för vår politik.

I brist på bättre material förblir denna *sammanfattning av instruktionerna* (som vi kommer att kalla ”mönsterinstruktion”), så länge ingen faktisk oriktighet däri kan påvisas, det enda materialet i sitt slag, vilket – vi upprepar det – varje medlem av vårt parti ovillkorligen måste ha i sina händer.

Första delen av sammanfattningen ägnas åt allmänna politiska grundsatser, kraven på politisk demokrati; den andra delen är ägnad jordfrågan. (Vi skall hoppas att bondedeputerades Allryska sovjet eller någon annan kommer att utarbeta en sammanfattning av bondeinstruktioner och resolutioner i krigsfrågan.) Vi skall inte nu uppehålla oss utförligt vid den första delen, utan endast framhäva två punkter. I § 6 kräves att alla tjänstemän skall väljas; i § 11 kräves att den stående hären skall avskaffas efter krigets slut. Genom dessa punkter kommer böndernas program *närmare* det bolsjevikiska partiets program än alla andra. Med stöd av dessa punkter måste vi i hela vår propaganda och agitation påvisa och bevisa, att de mensjevikiska och socialistrevolutionära ledarna inte endast är förrädare mot socialismen, utan även mot demokratin, ty de har t. ex. i Kronstadt mot befolkningens vilja, mot demokratins principer och till kapitalisternas fördel försvarat tillsättandet av en kommissarie, som *stadfäst*s av regeringen, d. v. s. som ej helt är vald. Tvärtemot demokratins principer bekämpar de socialistrevolutionära och mensjevikiska ledarna i Petrograds råjongdumor och i andra av den lokala självstyrelsens organ det bolsjevikiska kravet på att omedelbart börja införa arbetarmilis och sedan övergå till allmän folkmilis.

Enligt sammanfattningen av instruktionerna består böndernas krav framför allt i att all slags privatägenderätt till jorden, även böndernas, skall upphävas och det utan ersättning; alla jord-

lotter med högtstående jordbruk skall överlämnas till staten eller till byalagen; att alla levande och döda inventarier å den beslagtagna jorden (med undantag av de jordfattiga böndernas) skall konfiskeras och överlämnas till staten eller byalagen; att lönarbete ej tillåtes; att jorden fördelas jämnt mellan de arbetande med periodiska omdelningar o. s. v. Som en temporär övergångsåtgärd till dess Konstituerande församlingen inkallats kräver bönderna att *omedelbart* sådana lagar stiftas, som förbjuder köp och försäljning av jord, de kräver upphävande av lagarna om utträde ur byalaget, om avsöndring o. s. v., om skydd för skogarna, fiskeriet och andra näringsfång, om upphävande av långfristiga och revision av kortfristiga arrendekontrakt o. s. v.

Man behöver bara helt litet tänka över dessa krav för att inse att det är alldeles omöjligt att förverkliga dem i *förbund* med kapitalisterna, utan fullständig brytning med dem, utan den beslutsammaste och skoningslösaste kamp mot kapitalistklassen, utan att störta dess välde.

Socialistrevolutionärernas självbedrägeri och deras bedrägeri mot bönderna består just däri, att de tillåter och sprider den tanken att sådana omgestaltningar, att *liknande* omgestaltningar skulle vara möjliga utan att kapitalisternas välde störtats, utan att hela statsmakten övergått till proletariatet, utan att den proletära statsmakten erhåller understöd av de fattiga bönderna genom de mest energiska revolutionära åtgärder mot kapitalisterna. Den vänsterflygel, som just håller på att bildas bland "socialistrevolutionärerna", har just sin betydelse däri, att den bär vittne om, att medvetandet om detta bedrägeri växer inom detta parti själv.

I själva verket betyder konfiskationen av hela den privata jordegendomen konfiskation av hundratals miljoner bankkapital, ty denna jord är till största delen in-tecknad i bankerna. Är då en sådan åtgärd tänkbar, utan att den revolutionära klassen brutit kapitalisternas motstånd genom revolutionära åtgärder? Härvid är det fråga om det mest centraliserade kapitalet, bankkapitalet, som medelst miljarder trådar är förknippat med alla de viktigaste knutpunkterna i ett väldigt lands kapitalistiska ekonomi och som kan besegras endast genom stadsproletariatets icke mindre centraliserade makt.

Vidare. Överlämnandet av de högtstående jordbruken till staten. Är det inte klart, att den "stat", som är i stånd att övertaga dem och att verkligen driva dem i de arbetandes intresse och inte till förmån för ämbetsmännen och kapitalisterna, måste vara den proletära, revolutionära staten?

Konfiskationen av stuterier o. s. v. och även av all levande och död inventar – det är inte endast allt mäktigare slag mot privatäganderätten till produktionsmedlen. Det är åtgärder till socialismens förverkligande, ty *inventariernas* överlämnande med "uteslutande dispositionsrätt för staten eller byalaget" innebär att ett socialistiskt storbruk eller åtminstone en socialistisk kontroll över de sammanslagna småbruken, en socialistisk reglering av deras ekonomi måste upprättas.

Och "förbudet mot lönarbete"? Det är en tom fras, en hjälplös, omedvetet naiv önskan av de uppskrämde småägarna, vilka inte inser att hela den kapitalistiska industrin skulle stanna, därest lönarbetets reservarmé på landsbygden inte längre skulle finnas, att man inte kan "förbjuda" lönarbetet på landet och tillåta det i staden och att "förbud" mot lönarbetet slutligen ingenting annat betyder än just ett steg mot socialismen.

Och här har vi kommit fram till kärnfrågan om arbetarnas förhållanden till bönderna.

Över 20 år har en socialdemokratisk, proletär massrörelse existerat i Ryssland (om man räknar från de stora strejkerna år 1896). Under denna långa tidrymd och genom två stora revolutioner går som en röd tråd genom Rysslands hela politiska historia frågan: skall

arbetarklassen föra bönderna framåt till socialismen, eller skall den liberala bourgeoisin draga dem tillbaka till försoning med kapitalisterna?

Socialdemokratiens opportunistiska flygel argumenterar hela tiden enligt följande högvisa formel: *emedan* socialistrevolutionärerna är småborgare, avvisar ”vi” deras småborgerligt utopiska åsikter om socialismen *i namn av* det borgerliga förnekandet av socialismen. Marxismen ersättes lyckligt och väl med struvismen, och mensjevismen glider ned till en kadettlakejs roll, vilken ”försonar” bönderna med bourgeoisins herravälde. Tsereteli och Skobelev, hand i hand med Tjernov och Avksentiev, sysselsatta med att i den ”revolutionära demokratiens” namn underteckna kadetternas reaktionära godsägarpåbud – det är det senaste och mest illustrativa uttrycket för denna roll.

Den revolutionära socialdemokratin, som aldrig avstått från att kritisera socialistrevolutionärernas småborgerliga illusioner, och som *aldrig gått i block* med dem annat än *mot* kadetterna, kämpar hela tiden *för att lösrycka* bönderna från kadetternas inflytande och sätter inte den liberala försoningen med kapitalismen som motsats mot den småborgerligt utopiska uppfattningen av socialismen, utan den revolutionärt proletära vägen till socialismen.

Nu då kriget oerhört påskyndat utvecklingen, skärpt kapitalismens kris i otrolig grad och ställt folket inför det omedelbara valet: undergång eller ögonblickligen energiska steg mot socialismen – nu framträder påtagligt och i praktiken hela den avgrunds djupa klyftan mellan den halvliberala mensjevismen och den revolutionärt proletära bolsjevismen som en fråga om tiotals miljoner bönders handlande.

Försona er med kapitalets herravälde, ty ”vi” är ännu inte mogna för socialismen – så säger mensjevikerna till bönderna. De ersätter därmed den konkreta frågan huruvida man kan läka de sår som kriget tillfogat utan energiska steg mot socialismen, med den abstrakta frågan om ”socialismen” i allmänhet.

Försona er med kapitalismen, ty socialistrevolutionärerna är småborgerliga utopister – så säger mensjevikerna till bönderna och understödjer tillsammans med socialistrevolutionärerna kadettregeringen...

Men socialistrevolutionärerna slår sig för bröstet och försäkrar bönderna, att de är emot varje slags fred med kapitalisterna, att de aldrig ansett den ryska revolutionen vara en borgerlig revolution – och *därför* sluter de *block just* med de opportunistiska socialdemokraterna och understödjer just den borgerliga regeringen ... Socialistrevolutionärerna skriver under vilka bondeprogram som helst, t. o. m. de mest revolutionära – men inte för att genomföra dem, utan för att lägga dem på hyllan, för att lura bönderna med de mest ihåliga löften och för att i verkligheten hela månader syssla med att ”kompromissa” med kadetterna i koalitionsregeringen.

Detta socialistrevolutionärernas skriande, praktiska, direkta och gripbara förräderi mot böndernas intressen förändrar läget i hög grad. Denna förändring måste man rätta sig efter. Vi kan inte som förut agitera mot socialistrevolutionärerna endast så som vi gjorde åren 1902-1903 och 1905-1907. Vi får inte inskränka oss till att teoretiskt avslöja de småborgerliga illusionerna om ”jordens socialisering”, om ”utjämnande jordbruk”, om ”förbud mot lönarbete” o. s. v.

Vid den tiden stod vi på tröskeln till en borgerlig revolution eller vi hade en icke fulländad borgerlig revolution, och hela uppgiften bestod i att framför allt fullfölja den till monarkins störtande.

Nu är monarkin störtad. Den borgerliga revolutionen är såtillvida fullbordad, som Ryssland blivit en demokratisk republik med en regering av kadetter, mensjeviker och socialistrevolutionärer. Men kriget har under tre år ryckt oss trettio år framåt, det har infört allmän arbetsplikt i Europa och tvångsförtrustning av företagen, det har fört de mest framskridna länderna till svält och oerhörd ruin samt tvingat dem att röra sig i riktning mot socialismen.

Endast proletariatet och bönderna kan störta monarkin – så lydde den tiden vår klasspolitikens huvudformel. Och denna formel var riktig. Februari och mars 1917 har ytterligare bevisat det.

Endast proletariatet med de fattiga bönderna (halvproletärerna, som vårt program säger) under sin ledning kan göra slut på kriget genom en demokratisk fred, läka dess sår och börja med att taga de steg i riktning mot socialismen, som blivit nödvändiga och *ouppskjutbara* – så lyder i dag formeln för vår klasspolitik.

Härav följer: tyngdpunkten i propagandan och agitationen mot socialistrevolutionärerna måste läggas på det faktum att de förrått bönderna. De representerar ej massan av de fattiga bönderna utan minoriteten, som består av välbärgade lantbrukare. De leder inte bönderna till förbund med arbetarna, utan till förbund med kapitalisterna, d. v. s. till underkastelse under dem. De har sålt de arbetande och exploaterade massornas intressen för ministertaburetter, för ett block med kadetterna.

Påskyndad genom kriget, har historien gått så långt framåt, att de gamla formlerna fyllts med nytt innehåll. ”Förbud mot lönarbete” betydde förut *endast* en tom fras av den småborgerlige intellektuelle. Nu betyder det något annat i livet: miljoner fattiga bönder förklarar i de 242 instruktionerna, att de vill avskaffa lönarbetet men inte vet, hur det skall göras. Vi vet, hur det skall göras. Vi vet att det kan göras endast i samarbete med arbetarna, under deras ledning, mot kapitalisterna, men inte genom en ”kompromiss” med kapitalisterna.

Så måste nu huvudlinjen i vår propaganda och agitation mot socialistrevolutionärerna, huvudlinjen i våra tal till bönderna ändras.

Det socialistrevolutionära partiet har förrått er, kamrater bönder. Det har förrått kojorna och ställt sig på slottens sida, om ej kejsarslottens, dock de slott där kadetterna, revolutionens och särskilt bonderevolutionens värsta fiender sitter i en och samma regering med Tjernov, Pesjehonov, Avksentiev & Co.

Endast det revolutionära proletariatet, endast den förtrupp som förenar det, bolsjevikernas parti, kan *i verkligheten* genomföra fattigböndernas program, som är framlagt i de 242 instruktionerna. Ty det revolutionära proletariatet går *verkligen* på den enda rätta väg, som leder till lönarbetets avskaffande, nämligen genom att störta kapitalet och inte genom att förbjuda anställandet av arbetare, att inte tillåta lönarbete. Det revolutionära proletariatet skrider verkligen till att konfiskera jorden, inventarierna, de tekniska lantbruksföretagen, till det som bönderna vill och som socialistrevolutionärerna *inte kan* ge dem.

Så måste nu huvudlinjen ändras i de tal, som arbetarna håller för bönderna. Vi arbetare kan ge er och kommer att ge er det, som de fattiga bönderna vill och söker, utan att alltid veta var och hur det skall sökas. Vi arbetare försvarar våra egna intressen och på samma gång den väldiga bondemajoritetens intressen *mot kapitalisterna*, medan socialistrevolutionärerna, som bildar förbund med kapitalisterna, förråder dessa intressen.

*

Vi skall påminna läsaren om vad Engels sade om bondefrågan kort före sin död. Engels betonade att socialisterna inte ens tänker på att expropria småbönderna, att de endast med

exemplens makt kommer att klargöra för dem det socialistiska, maskindrivna jordbrukets företräden.

Kriget har nu praktiskt ställt Ryssland just inför en liknande fråga. Det är knappt med inventarier. Man måste konfiskera dem och ”inte dela upp” högtstående jordbruk.

Bönderna har börjat inse detta. Nöden har tvingat dem därtill. Kriget har tvingat dem därtill, ty var skall man taga inventarier ifrån? Man måste vara aktsam om dem. Och storbruket betyder att spara på arbete och på inventarier, liksom också på mycket annat.

Bönderna vill behålla småbruket, jämna ut det enligt normerna och periodiskt ånyo jämna ut det. Låt så vara. Ingen enda förnuftig socialist kommer att gå ifrån fattigbönderna på grund härav. Om jorden blir konfiskerad, *så betyder det* att bankernas välde brutits; om inventarierna konfiskeras, *så betyder det* att kapitalets välde brutits, ty då proletariatet *härskar i centrum*, då den politiska makten går över till proletariatet, så ordnar sig det övriga *av sig själv*, det blir resultatet av ”*exemplens makt*”, det kommer att dikteras av själva praktiken.

Den politiska maktens övergång till proletariatet, det är sakens kärna. Och då *blir* allt det väsentliga, det huvudsakliga, det grundläggande i de 242 instruktionernas program *genomförbart*. Och livet skall visa med vilka variationer det kommer att förverkligas. Det är en sak av underordnad betydelse. Vi är inga doktrinärer. Vår lära är ingen dogm, utan en vägledning till handling.

Vi påstår inte, att Marx eller marxisterna känner vägen till socialismen i alla dess konkreta detaljer. Det är struntprat. Vi känner riktningen av denna väg, vi vet vilka klasskrafter som leder till denna väg, men hur det skall ske konkret och praktiskt, det kommer först *miljonernas erfarenhet* att visa, då de tar itu med saken.

Anförtro er åt arbetarna, kamrater bönder, bryt förbundet med kapitalisterna! Endast i intimt förbund med arbetarna *kan* ni börja att i handling förverkliga de 242 instruktionernas program. I förbund med kapitalisterna och under socialistrevolutionärernas ledning kommer ni aldrig att uppleva *ett enda* avgörande och oåterkalleligt steg i den riktningen, som detta program anger.

Men om ni *börjar* att i förbund med arbetarna i städerna och i skoningslös kamp mot kapitalet genomföra de 242 instruktionernas program, så skall hela världen komma er och oss till hjälp, då kommer detta program – inte i dess nuvarande formulering, men i dess anda – att ha sin framgång tryggad. Då skall det bli slut på kapitalets stat och på löneslaveriet. Då randas socialismens rike, fredens rike, de arbetandes rike.

29 augusti (11 september) 1917.

Rabotjij nr 6, den 11 september (29 augusti) 1917